

Alteracions de la veu: valoració i intervenció

2013/2014

Codi: 101718

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OB	2	2

Professor de contacte

Nom: Neus Calaf Gozalo

Correu electrònic: Neus.Calaf@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No existeixen uns prerequisits oficials per matricular--se a aquesta assignatura. Tanmateix es recomana:

- Haver aprovat les següents assignatures:
  - Anatomia i fisiologia dels òrgans de la veu i la parla
  - Física Acústica i Audiologia
  - Canvis biològics durant el cicle vital: implicacions per a la logopèdia
- Matricular-se a la següent assignatura:
  - Malalties laríngies i de la cavitat de ressonància.

Objectius

Aquesta és una assignatura molt rellevant dins el pla d'estudis del Grau en Logopèdia perquè està directament enfocada a que l'alumne/a compregui quin és el rol del logopeda en la prevenció, avaluació i intervenció de les alteracions de la veu. Els objectius formatius de l'assignatura són que l'alumne sigui capaç de:

1. Dissenyar, implementar i avaluar accions de prevenció dels trastorns vocals.
2. Avaluar, diagnosticar i emetre un pronòstic d'evolució dels trastorns de la veu des d'una perspectiva multidisciplinària.
3. Dissenyar, portar a terme, explicar i argumentar els tractaments logopèdics més eficaços i adequats a cada cas.

Competències

Logopèdia

- Assessorar les famílies i l'entorn social dels pacients i afavorir-ne la participació i la col·laboració en el tractament logopèdic.
- Avaluar la pròpia intervenció professional i la dels altres per optimitzar-la.
- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Comunicar oralment i per escrit les observacions i les conclusions al pacient, als familiars i a la resta de professionals que intervenen en l'atenció, adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn.
- Demostrar que es comprenen els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i

etapes, amb els mètodes, les tècniques i els recursos més eficaços i adequats, i tenint en compte les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.

- Organitzar i planificar amb l'objectiu d'establir un pla per desenvolupar en un període establert.
- Valorar de manera crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar els mètodes, tècniques i recursos de la intervenció logopèdica a l'etapa evolutiva de l'ésser humà.
2. Avaluar la pròpia intervenció professional i la dels altres per optimitzar-la.
3. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
4. Descriure els principals trastorns de la parla, la veu, l'audició i la deglució.
5. Dissenyar i elaborar materials per al seu ús en la pràctica logopèdica.
6. Dissenyar projectes d'intervenció logopèdica, seleccionant els objectius, les tècniques i els recursos adequats per a la intervenció logopèdica.
7. Elaborar una història clínica a partir dels símptomes i els signes aportats pel pacient.
8. Enumerar un llistat de consells pràctics per incitar la participació de l'entorn social en el tractament logopèdic.
9. Enumerar una llista de consells pràctics per incitar la participació de la família en el tractament logopèdic.
10. Explicar als pacients el significat d'informes mèdics, així com la influència que poden exercir els trastorns sistèmics en les funcions vocal, auditiva i deglutòria.
11. Explicar els aspectes bàsics de l'exploració de la funció vocal.
12. Explicar els aspectes bàsics de la intervenció logopèdica en els trastorns de la veu.
13. Explicar els efectes positius que podria tenir l'entorn social en la millora del tractament logopèdic de diferents casos pràctics.
14. Explicar la repercussió de diversos trastorns de la parla, la veu, l'audició i la deglució en els processos comunicatius.
15. Exposar per escrit el diagnòstic i el tractament logopèdic proposat amb la finalitat d'informar altres professionals implicats en el cas (foniatres, otorinolaringòlegs, mestres, pediatres, etc.).
16. Organitzar i planificar amb l'objectiu d'establir un pla per desenvolupar en un període establert.
17. Relacionar els diferents trastorns vocals amb el rol que pot assumir el logopeda en la seva prevenció, diagnòstic, pronòstic i tractament.
18. Seleccionar i aplicar els instruments específics d'avaluació adequats per a cada cas.
19. Tractar o reeducar pacients amb trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.

Continguts

1. Introducció

Aparell vocal i veu. Veu normal i veu alterada. Dimensions dels trastorns vocals. Procés assistencial.

2. Prevenció de les alteracions de la veu

Definició. Factors de risc. Veu i salut ORL, digestiva, hormonal i psicològica. Factors de risc externs, individuals i associats a la professió. Avaluació del risc vocal. Mesures de prevenció. Educació i reeducació vocal. Programes de prevenció i detecció precoç. Mesures d'higiene vocal.

3. Valoració logopèdica de la veu normal i alterada

Definició. Història de la valoració dels trastorns vocals. Fases i finalitats. Procedència dels pacients. Detecció de les alteracions de la veu. Anamnesi. Preguntes bàsiques. Necessitats particulars. Estils

d'entrevista. Índexs d'autopercepció del trastorn vocal. Aspectes emocionals i comunicatius. Exploració funcional. Exploració física instrumental. Anàlisi acústicoperceptiva. Examen del comportament corporal i vocal. Informe logopèdic de veu. Relació entre professionals. Protecció de dades.

4. Intervenció logopèdica en els trastorns de la veu

Definició. Objectius. Destinataris. Aproximacions teòriques. Fases de la intervenció. Tècniques i recursos per la intervenció logopèdica. Bases psicopedagògiques de la intervenció logopèdica. Elements que contribueixen a l'aprenentatge vocal (acció, atenció i percepció). Àrees d'intervenció i estratègies. Exercicis i tècniques facilitadores. Candidats a intervenció logopèdica i especificitats del seu tractament. Intervenció logopèdica en disfonies d'origen funcional simples i amb lesió adquirida. Disfonies d'origen orgànic. Altres tipus de disfonies. Rehabilitació vocal i microcirurgia.

5. Conclusions

Metodologia

En aquesta taula es mostra la correspondència entre les metodologies d'ensenyament--aprenentatge que s'utilitzaran en aquesta assignatura i els resultats d'aprenentatge que se n'esperen.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitats d'aula	3	0,12	4, 11, 12, 14, 17
Exposicions magistrals	18	0,72	4, 11, 12, 13, 14, 17
Seguiment d'un cas real i discussió	24	0,96	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 18, 19
Taller	4	0,16	11
Tipus: Supervisades			
Lectura comprensiva d'articles	8	0,32	2, 3, 4, 12, 13, 14, 17
Seguiment d'un cas real	14	0,56	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 18, 19
Tipus: Autònomes			
Cerca bibliogràfica	5	0,2	3, 4, 12, 13, 14, 17
Estudi personal	45	1,8	4, 11, 12, 13, 14, 17
Preparació de lliuraments i discussions	25	1	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 18, 19

Avaluació

Definició d'assignatura superada: Per superar amb èxit aquesta assignatura és necessari obtenir una qualificació de més d'un 5 sobre 10 en cadascuna de les evidències d'aprenentatge.

Definició d'estudiant presentat: Un/a estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) constarà com a "presentat". Es considerarà presentat tot estudiant que realitzi l'EV1 i

faci el primer lliurament de l'EV3.

Procés de reavaluació: Podran optar a reavaluació els/les estudiants que tinguin una qualificació d'avaluació contínua major o igual a 4 punts (40%). El sistema de reavaluació només podrà incrementar la qualificació ja assolida per l'estudiant, i estarà focalitzada en les evidències d'aprenentatge en que cada estudiant no hagi demostrat un rendiment satisfactori.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1 - Prova escrita I	30%	1,5	0,06	2, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 17
EV2 - Prova escrita II	30%	1,5	0,06	2, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 17
EV3 - Seguiment d'un cas	40%	1	0,04	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 18, 19

Bibliografia

Boone, D. R. (2005) The voice and voice therapy Boston. Pearson Education

Bustos, I. (2009) La voz. La técnica y la expresión Barcelona. Paidotribo

Casado, J. C. i Pérez, A. (2009) Trastornos de la voz: del Diagnóstico al Tratamiento Málaga. Aljibe

Cornut, G. (1998) La voz Madrid. Fondo de Cultura Económica de España

Gassull, C., Godall, P., i Martorell, M. (2004) La veu: Orientacions pràctiques Barcelona. Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Gimeno, F. i Torres, B. (2008) Anatomía de la voz Barcelona. Paidotribo

Grau, M. (2002) Terapia de la voz: Técnicas desde la vivencia corporal Barcelona. Lebón

Heuillet--Martin, G. (2003) Una voz para todos (Volums I i II) Marsella. Solal

Jackson-Menaldi, M. C. A. (2002) La voz patológica Buenos Aires. Panamericana

Le Huche, F. i Allali, A. (2004) La voz (Volums I, II, III i IV) Barcelona. Masson

Morrison, M. i Rammage, L. (1996) Tratamiento de los trastornos de la voz Barcelona. Masson

Navarro, S., Navarro, F. i Romero, P. (2007) Voz: Trastornos y Rehabilitación Alcalá la Real. Formación Alcalá

Vila, J. M. (2009) Guía de intervención logopédica en la disfonía infantil Madrid. Síntesis